

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Лашук О.С.

*кандидат наук з державного управління, доцент,
Національний університет «Чернігівська політехніка»*

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЕЛЕКТРОННИМ ВРЯДУВАННЯМ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Останнім часом провідні країни світу впроваджують національні програми адаптації державного управління до умов інформаційного суспільства, що представляє електронне урядування як нову форму взаємодії уряду та суспільства. Використання зарубіжного досвіду в практиці електронного урядування є особливо важливим стосовно прагнень України до європейської інтеграції та запровадження європейських норм та стандартів для реалізації національної інформаційної політики.

Електронне урядування – це форма державного управління, яка сприяє підвищенню ефективності, відкритості та прозорості державного та місцевого самоврядування шляхом побудови держав нового типу, орієнтованих на задоволення потреб своїх громадян за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.

Електронне урядування забезпечує прозорість державних установ та запобігає корупції, зменшуючи, але не усуваючи, індивідуальну залежність від свавілля державних службовців. Електронне урядування – це інструмент соціальної демократизації, який є важливим елементом функції інформаційного суспільства.

Поняття «електронне урядування» визначається «Концепцією електронного урядування в Україні» як «форма державного управління, яка використовує інформаційно-комунікаційні технології для підвищення ефективності, відкритості та прозорості державного та місцевого самоврядування». Електронний уряд дозволяє сформувати новий тип держави, орієнтований на потреби своїх громадян [1]. Це визначення охоплює три основні компоненти: підвищення ефективності діяльності урядів, вдосконалення процесів надання та управління послугами громадян та запровадження національних інформаційних систем.

Між державним, регіональним та рівнями громад існує певна непорядкованість інформаційних відносин, що простежуються у стосунках органів публічної влади при організації інформаційної взаємодії. Практично відсутня така взаємодія і між органами місцевого самоврядування [2].

Формуванню регіональних інформаційних систем не сприяє той факт, що більшість місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в організаційній структурі не мають підрозділів, що забезпечують впровадження сучасних інформаційних технологій.

Відсутність інформаційних відділів у місцевих органах публічної влади та в органах місцевого самоврядування, призводить до труднощів у задоволенні потреб місцевих органів виконавчої влади в інформаційних ресурсах і темпах розвитку інформатизації у громадах як через недоліки в самій структурній будові, так і через існуючі проблеми з кількістю та фаховим рівнем штатних працівників, фінансуванням програм, особливо тих, на яких покладені додаткові обов'язки щодо робочої підтримки технічного стану комплексу програмно-технічних засобів [3].

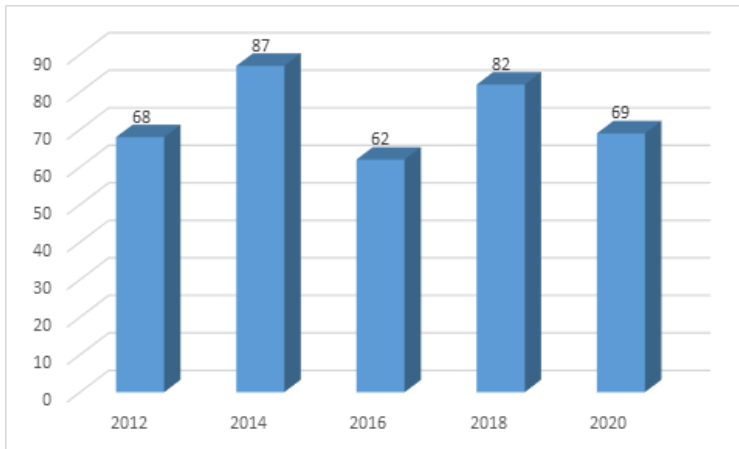
Впровадження електронного уряду забезпечує відкритість та прозорість державної влади, доступ до публічної інформації за допомогою сучасних інформаційних технологій; покращує якість адміністративних послуг та економить час та матеріальні ресурси як заявників послуг, так і державних службовців; підвищує рівень демократії в суспільстві.

Електронне врядування має покращити взаємодію між урядами, бізнесом та громадянами у ключових сферах:

- економічний розвиток – сектор «Уряд – Бізнес»;
- ефективність адміністративного персоналу – сегмент «Уряд – Уряд»;
- якість життя громадян – сегмент «Уряд – Громадяни».

Проведемо аналіз Індексу розвитку електронного урядування в Україні за міжнародними рейтингами (рис. 1).

З рис. 1 можна зробити висновок, що у 2012 році Україна зайняла 68-е місце у рейтингу країн за розвитком електронного урядування у світі, тоді як у 2014 році – 87-е місце, у 2016 році – 62-е місце, 2018 році – 82-е місце та 69-е місце у 2020 році. Таким чином, динаміка розвитку електронного урядування в Україні є нечіткою. Рейтинг у 2020 році є найнижчий досліджуючи в динаміці з 2012 року, що свідчить про наявність резерву для посилення компонент Індексу розвитку електронного урядування.

Рис. 1. Динаміка Індексу розвитку електронного урядування України

Джерело: розроблено авторами за даними [4]

На сьогоднішній день існують тисячі послуг, що надаються державною та міською владою. Якщо врахувати кількість звернень громадян за цими послугами, вона становить тисячі або десятки тисяч. Громадяни вишиковуються в черзі на запити та схвалення, неодноразово звертаються до органів влади з одного питання, довго чекають результатів і часто навіть не отримують необхідну інформацію про послуги.

Загалом, побудова системи управління якістю вимагає принципової зміни принципів державної служби. Це означає, що ми зосереджуємось не лише на дотриманні нормативних вимог у своїй роботі, але також на досягненні найкращих можливих результатів та забезпеченні задоволення наших споживачів. профілактичні та коригувальні дії для модифікації існуючих нормативних вимог).

Поліпшення системи державного управління електронним врядуванням в Україні є політично важливим, тому що так органи влади продовжують спілкуватися зі своїми громадянами щодня. Враховуючи досвід ЄС можна виділити чотири складові успішного державного управління: зосередженість на громадянах; дотримання чітко визначених цінностей державних службовців; управління заради досягнення результатів; забезпечення відповідального витрачання коштів.

У сфері електронного врядування пріоритетним вектором національної політики має бути:

1. Подальша децентралізація повноважень з надання адміністративних послуг та розвиток мережі центрів надання адміністративних послуг.

2. Покращення якості адміністративних послуг (участь громадян-споживачів у управлінні якістю адміністративних послуг, вдосконалення методів моніторингу та оцінки якості адміністративних послуг).

3. Впровадження та розвиток нових електронних форм надання адміністративних послуг.

Головним пріоритетом сучасних країн є забезпечення належної якості державних послуг та ефективності їх надання.

Одним із інструментів підвищення ефективності державного управління електронним урядуванням та забезпечення управління якістю в Україні є впровадження серії міжнародних стандартів якості ISO 9001.

Список використаних джерел:

1. Лашук О.С., Мостіпан Н.В. Проблеми впровадження електронного урядування в Україні. *Научные исследования: парадигма инновационного развития* : сборник тезисов научных трудов VII Международной научной конференции (Прага, Чехия, 31 марта 2021 года). ГО «Международный научный центр развития науки и технологий», 2021. С. 9–12.

2. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 № 649-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80>

3. Дітковська М.Ю. Аналіз системи інформаційного забезпечення органу державної влади на регіональному рівні. *Вісник Чернігівського державного технологічного університету* : зб. наук. пр. Чернігів, ЧДТУ, 2012. № 4(62). С. 337–341.

4. The e-Governance Academy. URL: <https://ega.ee> (дата звернення: 01.07.2021).